

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2832/2020
13.05.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Немања Р. Лукић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради утврђења и исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2594/19 од 24.01.2020. године, у седници већа одржаној 13.05.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2594/19 од 24.01.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2695/18 од 10.04.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење у укинutom делу.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2695/18 од 10.04.2019. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе као у поднеску тужиоца од 29.01.2019. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено је да је тужилац у радном односу на неодређено време код тужене почев од 04.02.2010. године. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана је тужена да тужиоцу исплати на име неисплаћених зарада, за период од јуна 2013. године закључно са новембром 2018. године, новчане износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом од доспелости до исплате, као и доприносе за обавезно социјално, пензијско и инвалидско, здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 255.783,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2594/19 од 24.01.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2695/18 од 10.04.2019. године. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка као неосновани.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне

примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, у даљем тексту: ЗПП) и утврдио да је ревизија тужене основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене почев од фебруара 2009. године, на пословима полицајца у ПС ..., ПУ ..., која је била измештена у Почев од јуна месеца 2013. године тужена је престала тужиоцу да исплаћује плату. Тужилац је одјављен са обавезног социјалног осигурања 31.05.2013. године од стране тужене, с тим да је тужиоцу дана 25.06.2013. године исплаћена последња зарада за месец мај 2013. године. Решење о заснивању радног односа, као ни решење о престанку радног односа, тужилац није добио. Из пријаве и одјаве са обавезног социјалног осигурања произлази да у утуженом периоду тужилац није радио нигде, те тужилац није био радник КПС. Висина неисплаћене зараде тужиоца у утуженом периоду, утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака, односно утврђена је зарада коју би тужилац остварио у периоду од јуна 2013. године закључно са новембром 2018. године да је наставио да ради у ... за Косово и Метохију.

Према разлозима нижестепених судова, тужилац је у радном односу на неодређено време код тужене почев од 04.02.2010. године, а право на исплату зараде му припада као право по основу рада, почев од јуна 2013. године јер тужена на којој је био терет доказивања није доказала да је тужиоцу основано престао радни однос, односно није доказала да је донела решење о престанку радног односа тужиоца, нити да му је такво решење доставила. Нижестепени судови су као неоснован одбили приговор застарелости тужиочевог потраживања, имајући у виду да је најстарије потраживање тужиоца за јун 2013. године доспело 26.07.2013. године, да исто застарева 26.07.2016. године, а да је тужба у овој правној ствари поднета 23.05.2016. године, односно у оквиру трогодишњег рока застарелости, прописаног одредбом члана 196. Закона о раду.

Основан је ревизијски навод да је побијана пресуда донета уз погрешну примену материјалног права. Имајући у виду све околности случаја, Врховни касациони суд налази да је због погрешног правног схватања нижестепених судова изостало утврђење релевантних чињеница на околности благовремености тужбе ради утврђења постојања радно-правног статуса тужиоца као запосленог на неодређено време од чега зависи право тужиле на исплату плате и правилна примена материјалног права о тужбеним захтевима.

У конкретном случају тужилац је кумулативно поставио тужбене захтеве и то ради утврђења постојања радног односа на неодређено време и накнаду плате по основу рада. С тим у вези, утврђење радно-правног статуса тужиоца као запосленог на неодређено време и евентуална повреда овог права тужиоца је његов примарни тужбени захтев. Благовременост оваког постављеног (примарног) тужбеног захтева је услов да суд приступи утврђивању осталих релевантних чињеница.

Сагласно ревизијским наводима, нема законите одлуке о тужбеном захтеву тужиоца без правилне примене одредбе члана 195. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05), којом је прописано да против решења којим је повређено право

запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Рок за покретање спора је 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Полазећи од чињеничног утврђења нижестепених судова за сада није могуће правилно применити наведену законску одредбу, односно нема услова за оцену благовремености тужбе (у смислу члана 195. Закона о раду), коју је тужилац поднео 23.05.2016. године, јер су нижестепени судови пропустили да утврде релевантну чињеницу, а то је моменат сазнања тужиоца да му је повређено право на стицање радно-правног статуса запосленог на неодређено време. Будући да из тужиоачевог исказа произлази да му је обустављена исплата плате у мају 2013.године, без усменог или писменог образложења, потребно је расправити од каквог су значаја наведене чињенице на његов радно-правни статус и моменат када је тужилац за њих сазнао.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је укинуо нижестепене пресуде уз враћање предмета првостепеном суду на поновно суђење, применом члана 416. став 2. ЗПП.

У поновном поступку првостепени суд ће, након што поступи по наведеним примедбама, моћи да оцени благовременост тужбе и донесе закониту одлуку о тужбеним захтевима.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић